

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**, se sídlem ul. Żelazna 59A, 00-878 Varšava, Polsko, zast. Mgr. Romanou Mrózkovou, advokátkou, se sídlem Široká 590/3, Havířov, proti žalovaným 1) **Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého**, se sídlem Veleslavínova 1598/18, Ostrava, 2) **Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 748/4, Praha, za účasti osoby zúčastněné na řízení: OKD, a.s., se sídlem Stonava 1077, zast. JUDr. Vladimírem Jirouskem, advokátem, se sídlem Preslova 361/9, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného 1) ze dne 18. 1. 2022, č. j. SBS 36156/2021/OBÚ-05/11, a rozhodnutí žalovaného 2) ze dne 2. 8. 2022, č. j. SBS 20096/2022/ČBÚ-21, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti II. a V. výroku rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 8. 2023, č. j. 25 A 107/2022-59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého (dále jen „obvodní báňský úřad“) povolil dne 18. 1. 2022, rozhodnutím č. j. SBS 36156/2021/OBÚ-05/11 (dále jen „rozhodnutí obvodního báňského úřadu“), podle § 10

odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (dále jen „zákon o hornické činnosti“), osobě zúčastněné na řízení hornickou činností spočívající v dobývání porubu č. 463 200/2 ve spojených slojích č. 463 + 461, ve 2.b kře dobývacího prostoru Louky.

[2] Rozhodnutím ze dne 2. 8. 2022, č. j. SBS 20096/2022/ČBÚ-21, zamítl žalovaný 2) (dále jen „napadené rozhodnutí“ a „žalovaný“) odvolání žalobkyně proti rozhodnutí obvodního báňského úřadu jako nepřipustné, protože nebyla účastníkem řízení. Podle žalovaného nemohla být žalobkyně povolenou hornickou činností ohrožena ani dotčena a nesplnila požadavek podle § 9c odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“).

II.

[3] Žalobkyně se proti rozhodnutí obvodního báňského úřadu i proti napadenému rozhodnutí bránila žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). Ten žalobu v záhlaví specifikovaným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) v části týkající se rozhodnutí obvodního báňského úřadu odmítl (I. výrok). V části týkající se napadeného rozhodnutí žalobu zamítl (II. výrok) a rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o této části žaloby (V. výrok).

[4] Krajský soud se primárně zabýval námitkou nesprávného posouzení účastenství ve správním řízení. Upozornil na to, že věcnými námitkami žalobkyně by se mohl zabývat pouze tehdy, pokud by posouzení jejího účastenství ve správním řízení ze strany správních orgánů nebylo správné.

[5] Dovedil, že se žalovaný s ohledem na konkrétní okolnosti případu dostatečně zabýval možností dotčení a ohrožení práv žalobkyně ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti a dospěl ke správnému závěru, že k němu nedojde. Uvedený závěr žalovaný založil na posouzení skutkových okolností odborně způsobilými osobami, na odborném báňském znaleckém posudku č. 586/20 ze dne 21. 9. 2020, zpracovaném Ing. Otto Solichem (dále jen „báňský posudek“), hydrogeologickém posudku č. 15/2020 ze dne 20. 10. 2020, zpracovaném Ing. Pavlem Maluchou, Ph.D. (dále jen „hydrogeologický posudek“), a posudku dopadu hornické činnosti na životní prostředí č. 259/20 ze dne 16. 10. 2020, zpracovaném RNDr. Radovanem Pipekem (dále jen „posudek o dopadu na životní prostředí“). Posudky přitom byly zpracovány ke konkrétní povolované hornické činnosti a vyplynulo z nich, že území dotčené jejími možnými vlivy se nachází mimo Polskou republiku a k hranici a k řece Olši se nepřibližuje. Žalobkyně k tomu podle krajského soudu možnost dotčení na svých právech tvrdila pouze obecně bez vztahu ke konkrétní povolované hornické činnosti, neboť vycházela z obecného tvrzení, že hornická činnost na české straně může mít dopad na stranu polskou, protože tomu tak bylo v minulosti.

[6] Posudek Okresní správy vodního hospodářství RZGW Gliwice (dále jen „RZGW Gliwice“), na nějž se žalobkyně v žalobě odvolávala, si krajský soud od žalobkyně nevyžádal, neboť měl za to, že s nyní povolovanou hornickou činností neměl časovou ani věcnou

pokračování

souvislost (pocházel z roku 2019), a nemohl tak reagovat na (novější) výše uvedené posudky, z nichž vyšel žalovaný.

[7] Možné dotčení práv žalobkyně podle krajského soudu nezakládá ani dokumentace EIA k posouzení vlivů na životní prostředí, zejména stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 12. 2010, č. j. 99814/ENV/10 (dále jen „stanovisko EIA“), závazné stanovisko ze dne 30. 6. 2015, č. j. 26350/ENV/15 (dále jen „závazné stanovisko ze dne 30. 6. 2015“), a prodloužení platnosti závazného stanoviska ze dne 30. 12. 2021, č. j. MZP/2019/710/8108 (dále jen „prodloužení závazného stanoviska ze dne 30. 12. 2021“), jakož i rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 13. 1. 2020, č. j. MZP/2019/710/10340 a č. j. MZP/2021/710/5710. Jde totiž o obecné dokumenty vztahující se k již realizovaným důlním dílům. Nevyvrací proto závěry posudků, jež vylučují vliv povolované hornické činnosti na polské území a řeku Olši, z nichž vyšly správní orgány.

[8] Účastenství žalobkyně v řízení neplyne ani z § 9c odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, neboť žalobkyně není právnickou osobou soukromého práva, ani nemá potřebnou náplň činnosti (ochrana životního prostředí).

[9] Námitku týkající se tvrzeného porušení mezistátní Dohody mezi vládou České republiky a Polské republiky ze strany obvodního báňského úřadu, stejně jako námitku nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí považoval krajský soud za nepřípustné pro nevyčerpání řádných opravných prostředků podle § 68 písm. a) s. ř. s. Žalobu v této části tudíž odmítl (viz odst. [3]).

[10] Další námitkou ohledně tvrzeného střetu zájmů se krajský soud nezabýval pro absenci dotčení právní sféry žalobkyně a k námitkám vztahujícím se k rozhodnutí č. j. SBS 44828/2021/OBÚ-05/10, resp. SBS 36156/2021/OBÚ-05/16, resp. k vlivům hornické činnosti spočívající v přípravě porubu dodal, že se jimi nezabýval, neboť mu bylo z úřední činnosti známo, že jejich přezkum je předmětem jiných řízení před tímž krajským soudem.

III.

[11] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní proti II. a V. výroku napadeného rozsudku (viz odst. [3]) brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., postupně doplněnou dalšími podáními (ze dne 16. 10. 2023, ze dne 22. 11. 2023 a ze dne 4. 6. 2024). Navrhuje napadený rozsudek v uvedených výrocích zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, eventuálně zrušit i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, případně vyslovit nicotnost napadeného rozhodnutí.

[12] Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně přezkoumal aplikaci neurčitého právního pojmu obsaženého v § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti. Z toho důvodu shodně jako i správní orgány vyloučil dotčení práv a chráněných zájmů stěžovatelky, což neodpovídá skutečnosti. Stěžovatelka odkazuje na hydrogeologický posudek, z něhož plyne, že vlivem dobývání dojde ke změně režimu odtokových podmínek podzemních a povrchových vod. Zájmová plocha určená znalcem se sice nikde nepřibližuje řece Olši a polskému území, avšak podle stěžovatelky se znalec vyjadřoval pouze izolovaně k zájmové

ploše, kterou si sám určil. Otázka vlivu na podzemní a povrchové vody mimo zájmové území a v širším kontextu dobývání okolních porubů však znalci položena nebyla.

[13] Podle stěžovatelky také není zřejmé, z čeho krajský soud dovodil, že se žalovaný zabýval potencialitou dotčení jejích práv. Stěžovatelka namítá, že vznesla relevantní argumenty proti odborným vyjádřením, z nichž správní orgány vycházely, přitom její pozice byla v tomto směru ztížena, neboť jí správní orgány nezasílaly odborná vyjádření ani na vědomí, čímž se odchýlily od předchozí praxe. Krajský soud také pominul kumulaci vlivů hornické činnosti v několika porubech. Krajský soud byl povinen brát v úvahu nejen znalecké posudky vyhotovené v dané věci (blíže viz odst. [5] – poznámka soudu), ale rovněž vlastní logické uvažování, životní zkušenosti, odborné znalosti z oblasti těžby, a další dokumenty, především stanovisko EIA. Již z něj totiž podle stěžovatelky plynou přeshraniční vlivy hornické činnosti, a není jasné, proč by se toto stanovisko nemělo týkat nyní povolované hornické činnosti. Podle stanoviska EIA je totiž vysoce pravděpodobné, že působení na životní prostředí nastane. Ty posudky, z nichž vycházely správní orgány, se zabývaly posouzením pouze v horizontu 5 let, k posouzení vlivů však mělo dojít pro období příštích 20 let. Napadené rozhodnutí také nezohlednilo účinky otřesů skalního masivu, s čímž přímo souvisí právní základ, na jehož výkladu závisí určení okruhu účastníků řízení ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti. Krajský soud se podle stěžovatelky soustředil pouze na povolení hornické činnosti pro konkrétní porub a nehodnotil, že vlivy jednotlivých porubů se kumulují. Docházelo k tomu již v minulosti a bude k tomu docházet i nyní.

[14] Stěžovatelka zdůrazňuje, že k samotné účasti v řízení podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti postačí prokázat možnost zásahu do práv, což plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu. Krajský soud se měl zabývat judikaturou týkající se účastenství v územním řízení, zejména zohlednit závěry obsažené v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 1 As 16/2008 či sp. zn. 5 As 36/2009 a zabývat se dotčením stěžovatelčiných práv. Toto dotčení přitom prokázala. Postup krajského soudu byl vadný. Krajský soud také přehlédl, že žalovaný vyšel z posudků předložených osobou zúčastněnou na řízení a stěžovatelka neměla možnost uplatnit proti otázkám i osobám znalců námitky. Stěžovatelka přitom už v řízení před krajským soudem brojila proti zadání znaleckých otázek a vysvětlila, že samotné nesprávné zadání otázek předurčilo následný obsah zpracovaných posudků. Otázky totiž byly položeny cíleně tak, aby se znalci vyjádřili pouze izolovaně k zájmové ploše, kterou si sami určili. Z uvedeného důvodu také chybí odpověď na otázku vlivu na vody v širším kontextu dobývání všech povolovaných porubů, nejen toho, o němž je vedeno nynější řízení.

[15] Stěžovatelka také odkazuje na závazné stanovisko ze dne 30. 6. 2015 ohledně pokračování hornické činnosti v dobývacích prostorech lokality ČSM Sever a ČSM Jih v období 2009–2020, v němž je uveden předpoklad vzniku mezistátních vlivů na území Polské republiky. Dále upozorňuje i na prodloužení závazného stanoviska ze dne 30. 12. 2021 týkajícího se hodnocení vlivu realizace záměru na životní prostředí, v němž je výslovně uveden předpoklad pronikání vlivů na polskou stranu na území obcí Hażlach a Zebrzydowice. Pokud tyto otázky znalci přímo nezkoumali, je nesprávný jejich závěr o neexistenci vlivů hornické činnosti na polské území. Stěžovatelka též poukazuje na

pokračování

odborné závěry RZGW Gliwice, jež v posudku z roku 2019 uvedla, že je třeba předpokládat vlivy hornické činnosti na území České republiky na polskou stranu.

[16] Podle stěžovatelky jsou závěry krajského soudu o tom, že posudky předložené osobou zúčastněnou na řízení vylučují dotčení práv stěžovatelky povolovanou činností, nepřipustnou zkratkou, neboť otázku možného vlivu na polské území posudky nezkontrolovaly. Vliv na polské území i vodní hospodářství řeky Olše přitom plyne už ze závazného stanoviska ze dne 30. 6. 2015. Stěžovatelka tedy zejména odkazem na toto závazné stanovisko osvědčila existenci možných přeshraničních vlivů a relevantně zpochybnila obsah znaleckých posudků. Aby mohl krajský soud dospět ke správným závěrům, bylo by třeba, aby se tyto posudky zabývaly širším kontextem, nikoliv jen jedním zájmovým územím.

[17] Stěžovatelka má za to, že krajský soud nesprávně posoudil též její námitku o nesprávné aplikaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. 12. 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“). Stěžovatelka se totiž nedovolávala toho, že se měla účastnit řízení jako dotčená veřejnost, nýbrž toho, že povolovaný záměr, jakožto záměr s významným vlivem na životní prostředí, měl být podroben systematickému posouzení za účasti stěžovatelky.

[18] Stěžovatelka současně předkládá a k důkazu navrhuje znalecký posudek o vlivu hornické činnosti v dole ČSM v Polsku, a zvláště vlivu na řeku Olši, ze dne 14. 2. 2024 (správně 29. 2. 2024 – poznámka soudu), č. OG.070.10.2023. Uvádí, že z něj mimo jiné vyplývá, že *„předmětný záměr bude mít přeshraniční dopad na území Polské republiky, včetně hraniční řeky Olše“* s tím, že *„[p]ředevším v případě těžby stěn č. 463 312 a 402 206 může dojít k sedání v oblasti koryta řeky Olše.“* Dodává, že v uvedeném posudku byl posuzován také vliv hornické činnosti při dobývání mimo jiné porubu č. 463 200/2, o němž jde v tomto řízení.

IV.

[19] Obvodní báňský úřad možnosti vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

[20] Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Plně se ztotožňuje s napadeným rozsudkem, ve kterém se krajský soud podrobně vypořádal se žalobními námitkami a ze skutkových zjištění vyvodil odpovídající právní závěry. Kasační stížnost podle žalovaného neobsahuje žádné skutečnosti, které by měly vést k revizi napadeného rozsudku nebo rozhodnutí správních orgánů. Žalovaný upozorňuje na to, že s ohledem na povahu řízení doručoval obvodní báňský úřad též veřejnou vyhláškou. Relevantní dokumenty tedy byly zveřejňovány v souladu se správním řádem a zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí. Stěžovatelka k nim měla přístup, mohla se s nimi seznámit a reagovat na ně. Při posouzení účastenství v řízení podle § 18 zákona o hornické činnosti je potřeba vycházet z konkrétní povolované činnosti. Podle žalovaného byla poslední hornická činnost s dopadem na polskou stranu ukončena v roce 2020.

[21] Žalovaný se dále vyjadřuje k podstatným částem znaleckých posudků a dalších odborných podkladů, z nichž správní orgány vycházely, a poukazuje na to, že podle

prodloužení závazného stanoviska ze dne 30. 12. 2021, kterým byla prodloužena platnost stanoviska EIA do 30. prosince 2026, nedošlo ke změnám podmínek. Vlivy těžby na životní prostředí byly zohledněny dostatečně a vliv na polskou stranu byl vyloučen. Podle toho byl také stanoven okruh účastníků. Otázku účastenství přitom správní orgány posuzovaly v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů s výhledem do budoucnosti, se zohledněním poměrů v zájmové oblasti, a nikoliv zpětně s ohledem na minulost. Správní orgány otázku možného dotčení práv stěžovatelky důkladně posoudily se závěrem, že k takovému dotčení dojít nemůže.

[22] K otázce přeshraničního působení vlivů hornické činnosti žalovaný dále uvádí, že na základě dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a Polské lidové republiky o spolupráci při dobývání ložisek černého uhlí ze dne 2. 12. 1984 je ustavena dvoustranná mezivládní komise složená z relevantních zástupců státní správy, osoby zúčastněné na řízení, měst a obcí. Komise pravidelně jedná podle schváleného jednacího řádu. Poslední hornická činnost ovlivňující polské území podléhající schválení komise souvisela s dobýváním porubu č. 400 000, které skončilo v květnu 2020. Stále se však měří poklesy terénu (i směrem na polskou stranu), které jsou v posledních letech v řádech milimetrů. To je však způsobeno dřívějším dlouhodobým dobýváním v regionu, nikoliv posledně povolovanými činnostmi.

[23] Žalovaný odkazuje také na dopis Ministerstva životního prostředí ze dne 4. 10. 2022 adresovaný Generálnímu ředitelství ochrany životního prostředí Polské republiky (dále jen „polské generální ředitelství“), v němž uvedené ministerstvo konstatovalo, že těžba v dolu ČSM nepředstavuje neposouzenou hornickou činnost, rozšiřování dolu nebo přibližování se polské hranici. Veškeré činnosti jsou totiž realizovány v souladu s mezistátním procesem EIA a jde o těžbu v posledních porubech, které jsou dostatečně daleko od polských hranic.

[24] K námitkám týkajícím se znaleckých posudků, jež byly podkladem správních rozhodnutí, žalovaný dodává, že správní orgány je posoudily z hlediska jejich úplnosti, řádnosti a kvality. Osoba zúčastněná na řízení si přitom mohla objednat toliko posouzení stavu, nikoliv určitý výsledek. Žalovanému není známa žádná skutečnost, jež by objektivitu závěrů těchto posudků zpochybnila. Pokud by nebyla předložena dokumentace dostačující, obvodní báňský úřad by vyzval osobu zúčastněnou na řízení, aby ji doplnila. Předložené posudky jsou přitom v souladu se závěry jiných znalců, kteří obdobnou hornickou činnost v dané lokalitě již posuzovali. Žalovaný proto neshledal důvod pro neakceptování posudků. Stěžovatelka nepředložila ve správním řízení důkazy vedoucí k opačnému závěru.

[25] Žalovaný závěrem shrnuje, že stěžovatelka nemohla být hornickou činností nejen ohrožena, ale ani dotčena na právech, a proto správní orgány nemohly stěžovatelce účastenství přiznat.

[26] V reakci na stěžovatelkou v řízení o kasační stížnosti předložený znalecký posudek (viz odst. [18]) žalovaný doplňuje, že nepovažuje tento její procesní postup za správný. Předložený posudek byl zpracován více než rok a půl po vydání napadeného rozsudku, stěžovatelka jej nepředložila ani v řízení před soudem, ani ve správním řízení. Žalovaný

pokračování

zdůrazňuje i to, že uvedený posudek není v dané věci relevantní, neboť se týká zcela jiného porubu (č. 463 312 a 402 206).

V.

[27] Osoba zúčastněná na řízení se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti rovněž ztotožňuje s odůvodněním napadeného rozsudku i napadeného rozhodnutí a navrhuje kasační stížnost zamítnout. Má za to, že krajský soud použil závěry přílehlavé judikatury. Stěžovatelka přehlíží faktický obsah a rozsah povolované hornické činnosti na polskou stranu a na základě spekulativního zobecnění dovozuje tzv. přesah dopadů konkrétní hornické činnosti na polskou stranu. Zpochybňování znaleckých závěrů pak považuje osoba zúčastněná na řízení za absolutně nepřijatelné, neboť všechny posudky se zabývají konkrétní hornickou činností a ve svém celku jsou ve vzájemné shodě.

[28] Osoba zúčastněná na řízení v reakci na znalecký posudek předložený v řízení o kasační stížnosti stěžovatelkou požádala o poskytnutí lhůty, v níž by se k jeho obsahu dodatečně vyjádřila. Následně odkazuje na oborný báňský posudek Ing. Roberta Vochty, Ph.D. ze dne 15. 7. 2024, č. 24/2024, a s ohledem na jeho obsah zdůrazňuje účelovost přístupu stěžovatelky k dané problematice.

VI.

[29] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[30] Kasační stížnost není důvodná.

[31] Podstatou nyní projednávané věci je posouzení účastenství stěžovatelky v řízení vedeném obvodním báňským úřadem o povolení hornické činnosti. Shodnou otázkou mezi týmiž účastníky řízení se přitom Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém rozsudku ze dne 3. 6. 2024, č. j. 6 As 339/2023-31. Závěry v něm vyslovené jsou s ohledem na skutkovou i právní podobnost, jakož i na tentýž okruh účastníků řízení (v rozsahu, v jakém stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu) plně použitelné i v nynější věci, a proto z nich čtvrtý senát v dalším vychází. Neshledal důvod se od těchto dříve vyslovených závěrů jakkoliv odchýlit.

[32] Stěžovatelka především uplatňuje obecnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud ve stejné míře obecnosti k této námitce uvádí, že takovou vadu neshledal. Krajský soud důkladně rozebral, z jakých podkladů vyšel a jaké závěry z nich učinil. Ke stěžejní sporné otázce účastenství ve správním řízení krajský soud vyslovil, že správní orgány správně posoudily, že stěžovatelka neměla být účastníkem řízení podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti. Pro tento závěr snesl krajský soud srozumitelné argumenty, které reagovaly na uplatněné žalobní body (o správnosti těchto závěrů pojedná Nejvyšší správní soud dále). Z uvedeného důvodu nelze stěžovatelce přisvědčit ani v související námitce, podle níž jsou úvahy krajského soudu i žalovaného nepřezkoumatelné proto, že v nich neuvedli, že řeka Olše patří např. do skupiny užitkových vod, jež nemohou být hornickou činností ovlivněny. Z napadeného rozhodnutí

i napadeného rozsudku je totiž zjevné nejen to, že správní orgány i krajský soud měly za vyloučený vliv povolované hornické činnosti na polské území a řeku Olši, ale i to, jak k tomuto závěru dospěly.

[33] Nejvyšší správní soud shrnuje, že napadený rozsudek za nepřezkoumatelný (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost) nepovažuje, a současně neshledal ani žádnou vadu řízení před krajským soudem s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku. Naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tudíž nedovodil.

[34] Nejvyšší správní soud se tudíž dále zabýval námitkami, jež jsou podřaditelné pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[35] S ohledem na skutečnost, že stěžovatelka mimo jiné namítá, že postup správních orgánů byl v rozporu se směrnicí EIA, považuje Nejvyšší správní soud nejprve za vhodné zasadit řízení o povolení hornické činnosti do kontextu dané směrnice a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, který směrnicí transponuje do vnitrostátního práva. Dobývání porubu č. 463 200/2 spadá pod záměr „Pokračování hornické činnosti dolu ČSM 2009–2020“, k němuž bylo v roce 2010 vydáno stanovisko EIA. Dne 30. 6. 2015 pak vydalo Ministerstvo životního prostředí k záměru závazné stanovisko (č. j. 26350/ENV/15) k ověření souladu původního stanoviska EIA s požadavky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí po novele provedené zákonem č. 39/2015 Sb., která napravovala nesprávnou transpozici směrnice EIA.

[36] Podle čl. II bodu 8 přechodných ustanovení k zákonu č. 326/2017 Sb., který zákon o posuzování vlivů na životní prostředí rozsáhle novelizoval, pak bylo stanovisko EIA platné do 31. 12. 2018, ledaže by osoba zúčastněná požádala o prodloužení jeho platnosti. To se v případě tohoto záměru stalo a platnost stanoviska EIA byla prodloužena vydáním prodloužení závazného stanoviska ze dne 30. 12. 2021 podle § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Tím se jeho platnost prodloužila do 30. 12. 2026. Pětiletá prodlužující lhůta totiž v souladu s čl. II bodem 8 přechodných ustanovení k zákonu č. 326/2017 Sb. počala běžet až od okamžiku prodloužení ministerstvem (dokumenty k záměru jsou veřejně dostupné v informačním systému EIA na portálu České informační agentury životního prostředí – www.cenia.cz). V prodloužení závazného stanoviska ze dne 30. 12. 2021 ministerstvo výslovně uvedlo, že oproti procesu EIA nedošlo k takovým změnám stavu jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví v dotčeném území, které by vzhledem k jejich charakteru mohly jednotlivě nebo v kumulaci všech popsanych změn generovat nové neposouzené vlivy jak na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví, tak na životní prostředí a veřejné zdraví jako celek. Tento závěr navazuje na podrobný popis a vyhodnocení změn v dotčeném území.

[37] Hlubinná těžba, o niž se jedná v souzené věci, je záměrem, který spadá pod čl. 4 odst. 2 směrnice EIA, a tedy pod její přílohu II. Z bodu 13 písm. a) přílohy II směrnice EIA přitom plyne, že změna nebo rozšíření takového záměru, který je již povolen, uskutečněn nebo uskutečňován, podléhá posouzení jen v případě, pokud by mohly mít závažný negativní vliv na životní prostředí. Nové posouzení pro prodloužení časové platnosti stanoviska EIA za situace, kdy nebyl shledán nový neposouzený závažný negativní vliv na

pokračování

životní prostředí, což ministerstvo podrobně zhodnotilo a odůvodnilo, tedy nebylo potřebné. Jinými slovy, postup dle § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, dle něhož byla prodloužena platnost původního stanoviska EIA relevantního pro projednávanou věc, byl plně v souladu se směrnicí EIA.

[38] Stěžovatelka v kontextu procesu posuzování vlivů na životní prostředí poukazuje na to, že stanovisko EIA i závazné stanovisko ze dne 30. 6. 2015 vztahující se k dané věci obsahují také předpoklad vlivu záměru na polské území. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že předpoklad mezistátního vlivu se vztahuje k záměru pokračování hornické činnosti dolu ČSM jako celku. Není přitom vyloučeno, aby jeho dílčí část řešená v navazujícím řízení sama o sobě vliv na životní prostředí na území Polska neměla. Tuto eventualitu ostatně výslovně předpokládá také § 9f odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, který v takovém případě vylučuje užití postupů stanovených pro mezistátní navazující řízení. Argument stěžovatelky, že už samo zmínění vlivu na polské území v obecné části dokumentace a stanoviska EIA či závazného stanoviska ze dne 30. 6. 2015 znamená, že nyní řešená hornická činnost má také takový vliv, je proto lichý.

[39] Řízení o povolení hornické činnosti pak představuje navazující řízení ve smyslu § 9b a násl. zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Ministerstvo životního prostředí proto vydalo podle § 9a odst. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí dne 13. 12. 2021 další - ověřující - závazné stanovisko č. j. MZP/2021/710/5719. V něm mimo jiné konstatovalo, že dílčí změnu o době ukončení provozu záměru nelze považovat za změnu, která by mohla mít významný negativní vliv na životní prostředí, a to jak na jeho jednotlivé složky, tak na jeho celek.

[40] S ohledem na vše výše uvedené se tedy Nejvyšší správní soud věnoval posouzení, zda stěžovatelce svědčilo postavení účastníka řízení o povolení hornické činnosti. Podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti jsou přitom účastníky daného řízení *žadatel, právnické a fyzické osoby, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána.* (důraz přidán soudem)

[41] Nejvyšší správní soud se k účastenství v řízení podle citovaného ustanovení již několikrát vyjádřil. Jde o zvláštní úpravu k obecné úpravě účastenství podle § 27 správního řádu a výčet účastníků je taxativní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2009, č. j. 2 As 80/2008-77, nebo ze dne 15. 9. 2016, č. j. 9 As 80/2016-43). Už ze samotného znění ustanovení plyne, že právo účastnit se řízení o povolení hornické činnosti náleží i těm, u nichž je zásah do jejich práv či chráněných zájmů pouze možný (potenciální). Pokud se osoba, u níž je předpoklad existence dotčení jejích práv či právem chráněných zájmů, domáhá účastenství v řízení, je na správním orgánu, aby zvážil, zda to lze v úplnosti a bez rozumných pochyb vyvrátit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009-123, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2 As 196/2016-133). Z uvedeného vyšel i krajský soud a na relevantní judikaturu též přímo odkázal. Rovněž žalovaný se v napadeném rozhodnutí uvedenými judikaturními východisky řídil. Krajskému soudu ani žalovanému tak nelze vytýkat, že by jejich postup byl vadný už ze své samotné podstaty, jak tvrdí stěžovatelka. Skutečnost, že dospěli k jinému závěru, než který

zastává stěžovatelka, neznamená vadu v jejich postupu, nýbrž pouze to, že po věcné stránce posoudili otázku účastenství jinak.

[42] V projednávané věci tedy jde o to, zda ze znaleckých posudků a dalších podkladů shromážděných ve správním spisu bez rozumných pochyb vyplývá, že je vliv povolované hornické činnosti, tj. dobývání porubu č. 463 200/2, na hraniční řeku Olši a dále na polské území, vyloučen. Je-li tomu tak, byla vyloučena také účast stěžovatelky v řízení o povolení hornické činnosti.

[43] Nejvyšší správní soud k tomu ve shodě s krajským soudem i žalovaným především zdůrazňuje, že ze všech posudků bezrozporně plyne, že oblast dotčená dobýváním předmětného porubu nedosahuje ke státní hranici ani k hraniční řece Olši.

[44] Ze všech znaleckých posudků (srov. odst. [5]), jakož i a dalších podkladů, jež jsou součástí správního spisu a jsou pro posouzení nastolené sporné právní otázky účastenství podstatné, dále vyplývají následující skutečnosti. Znalecký posudek o dopadu na životní prostředí (č. 259/20), který se týká posouzení vlivu dobývání porubu na životní prostředí v intencích zákona o posuzování vlivu, vypracovaný RNDr. Radovanem Pipkem, osobou odborně způsobilou k posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, v případě podmínek týkajících se působení na polské území výslovně uvádí, že se netýkají povolované hornické činnosti. V závěru tohoto posudku znalec též uvádí, že z dlouhodobého měření a pozorování plyne, že se ražby důlních děl v celkových poklesech neprojevují a ovlivnění složek životního prostředí dané oblasti je nepodstatné. RNDr. Pipek zároveň v mapě poklesů a skupin staveníšť z dobývání porubu č. 463 200/2 včetně doznívajících vlivů přiložené k jeho posudku vymezil oblast dotčení hornickou činností, jejíž hranice se nepřibližuje k řece Olši.

[45] Báňský posudek (č. 586/20) o ovlivnění povrchu a povrchových objektů dobýváním porubu č. 463 200/2, vypracovaný Ing. Otto Solichem, znalcem v oboru těžba se specializací na důlní měřictví a vlivy poddolování, odpovídal mimo jiné na otázku, jaké důlní vlivy budou působit na povrch a povrchové objekty dobýváním porubu včetně doznívajících vlivů. Z odpovědi znalce plyne, že na povrchu bude dotčeno území elipsovitého tvaru o rozměrech 1500 m x 1260 m a poklesová kotlina se vytvoří na ploše kat. území Stonava a Louky nad Olší. Posudek je opět doplněn o mapu se zakresleným dotčeným územím, jehož hranice se nepřibližuje ke státní hranici s Polskem. Znalec do výpočtu vlivů dobývání porubu zahrnul také řadu dalších porubů v dané lokalitě (viz str. 9 znaleckého posudku).

[46] Konečně hydrogeologický posudek ve věci stanovení prognózy ohrožení terénu vodou vlivem jeho poklesů vypracovaný Ing. Pavlem Maluchou, Ph.D., znalcem v oboru těžba se specializací na hydrogeologii, vyhodnotil vliv předpokládaného dobývání porubu na režim mělkých podzemních a povrchových vod včetně vod hypodermických (půdních). Znalec vymezil zájmové území jako oblast eliptického tvaru o rozloze přibližně 149 ha, jehož hranice dotčení se opět nepřibližuje k hranici s Polskem. Uvedený znalec, obdobně jako Ing. Solich, na str. 5 znaleckého posudku konstatuje, že výchozím podkladem pro jeho posouzení jsou také vlivy spolupůsobících porubů.

pokračování

[47] Ve správním spisu se nacházejí též závazná stanoviska příslušného orgánu ochrany přírody a vodoprávního úřadu, které vyslovily se zahájením hornické činnosti souhlas bez stanovení podmínek. Vodoprávní úřad odkázal na to, že žádné podmínky k hornické činnosti ve svém stanovisku nevymezil ani správce povodí Odry (Povodí Odry, s. p.), který má ve správě rovněž řeku Olši.

[48] S ohledem na shora uvedené se tedy Nejvyšší správní soud ztotožňuje s krajským soudem a žalovaným, že z uvedených podkladů bez pochyb plyne, že vliv povolované hornické činnosti řešené v tomto řízení (dobývání porubu č. 463 200/2) na řeku Olši a polské území je vyloučen. Znalecké úkoly či zadání posudků nijak nenasvědčují účelovosti postupu osoby zúčastněné na řízení a odborných osob, jak se stěžovatelka snaží v kasační stížnosti nastínit. RNDr. Pipek hodnotil hornickou činnost z pohledu uplatnění a plnění jednotlivých podmínek stanoviska EIA pro celý záměr pokračování hornické činnosti dolu ČSM. Ing. Solich měl za úkol posoudit vliv těžby na povrch a povrchové objekty a Ing. Malucha, Ph.D. zase dopady na povrchové a podzemní vody. Zadání posudků tedy nenařizovalo posouzení vlivů v určitém vymezeném prostoru. Všechny uvedené osoby na základě své odbornosti a podkladů, včetně vlastního průzkumu terénu (viz zejména posudky RNDr. Pipka a Ing. Maluchy, Ph.D., a k nim připojenou fotodokumentaci) určily území dotčené těžbou tak, že nezasahuje do Polska ani k řece Olši. Báňský posudek a hydrogeologický posudek zároveň výslovně zohlednily také vlivy dalších porubů. Pro uvedené nelze přisvědčit stížnostní námitce, podle níž posouzení vlivů hornické činnosti v nyní řešeném porubu znalci provedli bez zohlednění další hornické činnosti v daném území a kumulace hornické činnosti.

[49] Nejvyšší správní soud v tomto ohledu přisvědčuje žalovanému, že závěry posudků jsou úplné a přesvědčivé a z ničeho neplyne důvod pochybovat o jejich objektivitě. Námitky stěžovatelky v tomto směru jsou tedy nedůvodné. Nelze ani přehlížet, že zhodnocení vlivu hornické činnosti na povrch a stanovisko podle zvláštního právního předpisu (zejm. zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) jsou povinnými přílohami k žádosti o povolení hornické činnosti podle § 6 odst. 3 vyhlášky žalovaného č. 104/1988 Sb., o hospodárném využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem. Jde tedy o předpokládané podklady pro rozhodnutí vyplývající z platné a na věc dopadající právní úpravy, z čehož vyplývá též jejich účel a požadavky na jejich obsah. Zpracovatelé posudků tedy nemuseli být konkrétně tázáni na to, zda bude mít dobývání porubu přeshraniční vliv, neboť měli za úkol zjistit celkový vliv hornické činnosti. Přitom i vymezení dotčeného území bylo součástí znaleckého zkoumání. Účelově by naopak dle názoru Nejvyššího správního soudu působilo, pokud by osoba zúčastněná na řízení od znalců či od kohokoliv jiného žádala, aby vyloučil možný vliv na polské území. Z toho by totiž bylo zjevné, že cílem je stěžovatelku z řízení o povolení hornické činnosti vynechat. Lze též předpokládat, že znalci si musí být dobře vědomi toho, že podání nepravdivého, hrubě zkresleného či neúplného znaleckého posudku má trestněprávní důsledky podle § 346 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

[50] Nejvyšší správní soud tedy má za to, že byly naplněny podmínky dovozené výše citovanou judikaturou, a správní orgány nepochybily, pokud vyloučily stěžovatelku z účastenství v řízení o povolení hornické činnosti. Stěžovatelka přitom ve vztahu k nyní

řešené hornické činnosti, a tedy k otázce své účasti v řízení o jejím povolení, neuvedla nic, co by závěry žalovaného a posudků, z nichž žalovaný vycházel, vyvracelo či alespoň dostatečně relevantně zpochybňovalo. Stěžovatelka totiž veškerá svá tvrzení o vlivu hornické činnosti na polské území zakládá na okolnostech, které s nyní povolovaným dobýváním nemají věcnou či časovou souvislost, resp. nejsou způsobilé zpochybnit posouzení učiněná v přímé věcné i časové souvislosti s nyní posuzovanou hornickou činností. To se týká také závěrů posudku RZGW Gliwice z roku 2019, který byl vydán před všemi shora zmíněnými posudky vypracovanými v projednávané věci a netýká se nyní povolované činnosti, resp. řešeného navazujícího řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. To ostatně správně vyslovil již krajský soud.

[51] Stěžovatelka přitom měla veškeré podklady, z nichž správní orgány vyšly, k dispozici. Informace o řízení totiž doručoval obvodní báňský úřad veřejnými vyhláškami, tudíž přinejmenším prostřednictvím elektronické úřední desky obvodního báňského úřadu byly dostupné též stěžovateli. Následně byla ve spolupráci s ministerstvem a polským generálním ředitelstvím zveřejněna přímo v Polsku dle tamních předpisů též polská verze prvostupňového rozhodnutí. Stěžovatelka se o věci zjevně dozvěděla, neboť 22. 3. 2022 podala proti rozhodnutí obvodního báňského úřadu o povolení hornické činnosti odvolání. Navíc podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatelka mohla kdykoliv nahlédnout do spisu, a to na základě svého právního zájmu k věci podle § 38 odst. 2 správního řádu.

[52] Lze uzavřít, že správní orgány v projednávané věci povolily hornickou činnost spočívající v dobývání porubu č. 436 200/2 v souladu s platným stanoviskem EIA a po řádném posouzení vlivu této hornické činnosti na životní prostředí. Zároveň jak krajský soud, tak žalovaný zvážili možnost dotčení práv a chráněných zájmů stěžovatelky, resp. otázku vlivu povolované činnosti na polské území v úplnosti a z jejich rozhodnutí plyne, že je takový dopad bez rozumných pochybností vyloučen. S jejich závěry se nyní ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

[53] Stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti předložila Nejvyššímu správnímu soudu oponentní posudek o vlivu hornické činnosti v dole OKD a.s. ČSM v Polsku, a zvláště vlivu na řeku Olši, ze dne 29. 2. 2024, č. OG.070.10.2023. Uvádí, že z něj má vyplývat přeshraniční dopad záměru na území Polské republiky, včetně řeky Olše, a proto navrhuje provést tímto znaleckým posudkem důkaz v řízení o kasační stížnosti.

[54] Nejvyšší správní soud vědom si § 109 odst. 2 s. ř. s. k tomuto návrhu uvádí, že ačkoliv považuje-li to za vhodné, může provést i v řízení o kasační stížnosti dokazování, provádí jej jen tehdy, jsou-li navrhovány důkazy, které stěžovatelka nemohla bez své vlastní viny navrhnout dříve. Stěžovatelka však uvedený oponentní znalecký posudek předkládá na podporu svých tvrzení, jež uváděla již ve správním řízení, a sice že měla být účastníkem tohoto řízení podle zákona o hornické činnosti, neboť záměr měl dopad na území Polské republiky a na řeku Olši. Takový znalecký posudek však měla stěžovatelka možnost předložit již ve správním řízení nebo přinejmenším v řízení před krajským soudem, který se jím v rámci tzv. plné jurisdikce mohl zabývat. Není totiž pochyb o tom, že v předložení tohoto posudku, jímž měly být vyvráceny závěry posudků, na nichž založily svá rozhodnutí správní orgány a z nichž posléze vyšel i krajský soud, stěžovatelce nebránily žádné

pokračování

objektivní, ale ani subjektivní překážky; žádné takové ani netvrdí. Pro právě uvedené tudíž Nejvyšší správní soud neshledal důvod k provedení tohoto důkazu nově předloženého až v řízení o kasační stížnosti a tento důkaz nepřipustil.

[55] S ohledem na právě uvedené se Nejvyšší správní soud blíže nezabýval ani obsahem odborného báňského posudku č. 24/2024 ze dne 15. 7. 2024, který předložila osoba zúčastněná na řízení v řízení o kasační stížnosti v reakci na posudek předložený stěžovatelkou. Nepřipustil-li kasační soud provedení uvedeného důkazu předloženého stěžovatelkou, považoval za nadbytečné se zabývat k němu oponentním posudkem osoby zúčastněné na řízení.

[56] Nejvyšší správní soud shrnuje, že krajský soud se žádného pochybení v právním posouzení věci nedopustil, a otázku účastenství stěžovatelky ve správním řízení podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti posoudil správně. Stěžovatelka není účastníkem řízení o povolení k hornické činnosti spočívající v dobývání porubu č. 463 200/2 ve spojených slojích č. 463 + 461, ve 2.b kře dobývacího prostoru Louky, neboť její práva či právem chráněné zájmy nebo povinnosti nemohou být tímto povolením dotčeny. Ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.

VII.

[57] Kasační stížnost tudíž není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[58] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, a právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalovaným 1) a 2) jako v řízení úspěšným účastníkům žádné náklady nad rámec jejich běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[59] Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ji Nejvyšší správní soud neuložil žádné povinnosti, s jejichž plnění by jí náklady řízení vznikly, a současně zde nejsou ani důvody hodné zvláštního zřetele (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu